

MỘT SỐ CHÍNH SÁCH HỖ TRỢ NGƯỜI LAO ĐỘNG VÀ NGƯỜI SỬ DỤNG LAO ĐỘNG GẶP KHÓ KHĂN DO ĐẠI DỊCH COVID-19

MAI PHƯƠNG

Trước tình hình dịch COVID-19 đang diễn biến phức tạp, ngày 01/07/2021, Chính phủ đã ban hành Nghị quyết 68/NQ-CP năm 2021 về chính sách hỗ trợ người lao động và người sử dụng lao động gặp khó khăn do đại dịch COVID-19 (**Nghị quyết 68**) và Quyết định 23/2021/QĐ-TTg quy định về thực hiện một số chính sách hỗ trợ người lao động và người sử dụng lao động gặp khó khăn do đại dịch COVID-19 (**Quyết định 23**) nhằm giảm thiểu những tác động tiêu cực của đại dịch đến tình hình sản xuất, kinh doanh và đời sống nhân dân. Theo đó, một số chính sách nổi bật của Nghị quyết 68 và Quyết định 23 có nội dung như sau:

Thứ nhất, điều chỉnh mức đóng của một số chế độ bảo hiểm xã hội cho người sử dụng lao động (NSDLĐ) và người lao động (NLĐ), bao gồm: (i) giảm mức đóng bảo hiểm tai nạn lao động, bệnh nghề nghiệp, và (ii) tạm dừng đóng vào Quỹ hưu trí và tử tuất, cụ thể như sau:

(i) Trong *chính sách giảm mức đóng bảo hiểm tai nạn lao động, bệnh nghề nghiệp*, NSDLĐ sẽ được giảm mức đóng vào Quỹ bảo hiểm tai nạn lao động, bệnh nghề nghiệp cho NLĐ thuộc đối tượng áp dụng chế độ này (trừ cán bộ, công chức, viên chức, người thuộc lực lượng vũ trang nhân dân, NLĐ trong các cơ quan của Đảng, Nhà nước, cơ quan hành chính, đơn vị sự nghiệp công lập được hưởng lương từ ngân sách nhà nước). Mức đóng sẽ giảm từ mức 0,3% hoặc 0,5% (theo Điều 4, Nghị định 58/2020/NĐ-CP) xuống 0% quỹ tiền lương làm căn cứ đóng bảo hiểm xã hội. Toàn bộ số tiền có được từ việc giảm đóng vào Quỹ bảo hiểm tai nạn lao động, bệnh nghề nghiệp sẽ được NSDLĐ hỗ trợ cho NLĐ phòng, chống COVID-19. Như vậy, về bản chất, trong khoảng thời gian chính sách được áp dụng từ 01/07/2021 đến 30/06/2022, NLĐ sẽ được Nhà nước hỗ trợ khoản đóng góp vào Quỹ bảo hiểm tai nạn lao động, bệnh nghề nghiệp mà vẫn được tính hưởng chế độ bảo hiểm tai nạn lao động, bệnh nghề nghiệp.

(ii) Đối với *chính sách tạm dừng đóng vào Quỹ hưu trí và tử tuất*, đối tượng áp dụng bao gồm cả NSDLĐ và NLĐ. Để được hưởng chính sách này, NSDLĐ cần đáp ứng các điều kiện sau: (i) đã đóng đủ bảo hiểm xã hội hoặc đang tạm dừng đóng vào Quỹ hưu trí và tử tuất đến hết tháng 4/2021, và (ii) bị ảnh hưởng bởi đại dịch COVID-19 dẫn đến phải giảm từ 15% số lao động tham gia bảo hiểm xã hội trở lên tại thời điểm nộp hồ sơ đề nghị so với tháng 4/2021. Cần lưu ý rằng, số NLĐ tham gia bảo hiểm xã hội tính giảm đã được quy định tương đối cụ thể, bao gồm (i) số lao động chấm dứt hợp đồng lao động (**HĐLĐ**), hợp đồng làm việc (**HĐLV**) theo quy định của pháp luật trừ đi số lao động mới giao kết HĐLĐ, HĐLV trong khoảng thời gian từ 01/05/2021 đến ngày NSDLĐ có văn bản đề nghị và (ii) số lao động đang tạm hoãn thực hiện HĐLĐ/ nghỉ việc không hưởng tiền lương/ ngừng việc từ 14 ngày làm việc trở lên trong tháng.

Về thủ tục đề nghị, trong khoảng thời gian từ 01/07/2021 đến hết 30/06/2022, NSDLĐ cần nộp văn bản đề nghị cho (i) cơ quan bảo hiểm xã hội nơi đang tham gia bảo hiểm xã hội và (ii) Sở Lao động - Thương binh và Xã hội. NSDLĐ và NLĐ sẽ được tạm dừng đóng vào Quỹ hưu trí và tử tuất 06 tháng kể từ thời điểm nộp hồ sơ đề nghị. Tuy nhiên, đối với trường hợp đã được tạm dừng đóng vào Quỹ hưu trí và tử tuất theo Nghị quyết 42/NQ-CP ngày 09/04/2020 và Nghị quyết 154/NQ-CP ngày 19/10/2020, tổng thời gian tạm dừng đóng vào Quỹ hưu trí và tử tuất không được quá 12 tháng.

Thứ hai, chính sách cho vay ưu đãi để trả lương ngừng việc, trả lương phục hồi sản xuất. Theo đó, NSDLĐ sẽ được vay vốn từ Ngân hàng Chính sách xã hội với lãi suất 0% và không phải thực hiện biện pháp bảo đảm tiền vay với thời hạn không quá 12 tháng để trả tối đa 03 tháng lương tối thiểu vùng cho NLĐ. Về điều kiện cho vay, đối với trường hợp cho vay trả lương ngừng việc, NSDLĐ phải đáp ứng các điều kiện (i) có NLĐ tham gia bảo hiểm xã hội bắt buộc đến tháng liền kề trước thời điểm ngừng việc, phải ngừng việc từ 15 ngày liên tục trở lên do dịch COVID-19 trong thời gian từ 01/05/2021 đến hết 31/03/2022, và (ii) không có nợ xấu tại tổ chức tín dụng và chi nhánh ngân hàng nước ngoài tại thời điểm đề nghị vay vốn. Đối với trường hợp cho vay trả lương phục hồi sản xuất, điều kiện chủ yếu bao gồm: (i) có NLĐ đang tham gia bảo hiểm xã hội bắt buộc đến thời điểm đề nghị vay vốn, (ii) có

phương án hoặc kế hoạch phục hồi sản xuất, kinh doanh, và (iii) không có nợ xấu tại các tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài tại thời điểm đề nghị vay vốn. Về thành phần hồ sơ, những tài liệu cần chuẩn bị về bản chất chính là giấy tờ để chứng minh cho các điều kiện nói trên, bao gồm: (i) Giấy đề nghị vay vốn, (ii) Danh sách NLD đang tham gia bảo hiểm xã hội, Giấy tờ thành lập, (iii) Phương án hoặc kế hoạch phục hồi sản xuất, kinh doanh...

Ngoài ra, Nghị quyết 68 và Quyết định 23 còn quy định một số hình thức hỗ trợ khác như hỗ trợ tiền mặt cho hộ kinh doanh, NLD ngừng việc, chấm dứt HĐLĐ, tạm hoãn HĐLĐ, nghỉ việc không hưởng lương, hỗ trợ NSDLĐ kinh phí đào tạo, bồi dưỡng, nâng cao trình độ kỹ năng nghề...

MỘT SỐ BÌNH LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ

Là một trong văn bản hỗ trợ mới nhất trong đợt dịch thứ tư với phạm vi, hình thức và đối tượng hỗ trợ tương đối rộng, Nghị quyết 68 không chỉ cung cấp giải pháp hỗ trợ cấp thiết trong thời điểm hiện tại mà còn giúp NLD và doanh nghiệp có sự chuẩn bị cần thiết để có thể tiếp tục hoạt động trong thời gian tới, đặc biệt trong bối cảnh 05 tháng đầu năm 2021 đã có gần 60.000 doanh nghiệp trên cả nước phải đóng cửa, tạm dừng hoạt động, hoặc giải thể, tăng 23% so với cùng kỳ năm 2020. Bên cạnh đó, Nghị quyết 68 được nhận định là có thiết kế chính sách đơn giản, thân thiện khi giảm 2/3 số thủ tục hành chính, giúp các đối tượng dễ dàng tiếp cận, thụ hưởng hơn. Thành phần hồ sơ, các bước giải quyết đã được tinh giản để đảm bảo rút ngắn thời gian thực hiện thủ tục hành chính, từ 02 - 07 ngày làm việc tùy từng thủ tục. Giữa bối cảnh dịch COVID-19, các cơ quan nhà nước cũng chủ động áp dụng phương thức trực tuyến trong nhận và trả hồ sơ để hạn chế tiếp xúc. Đơn cử, Bảo hiểm xã hội Việt Nam đã và đang phát triển, tích hợp hỗ trợ doanh nghiệp kê khai hồ sơ điện tử các thủ tục để hưởng chính sách tại Nghị quyết 68 trên phần mềm eBH, ví dụ như tạm ngừng đóng vào Quỹ hưu trí và tử tuất; hỗ trợ NSDLĐ vay vốn để trả lương ngừng việc, trả lương phục hồi sản xuất; hỗ trợ NLD ngừng việc...

Nghị quyết 68 là văn bản mới được ban hành với các chính sách đang được cơ quan nhà nước quản lý liên tục cập nhật phương thức xử lý để tạo điều kiện thuận lợi cho người dân. Do đó, doanh nghiệp cần lưu ý các quy định của Nghị quyết 68, các văn bản hướng dẫn cũng như hướng dẫn của cơ quan địa phương (qua phương tiện truyền thông, email thông báo,...) để kịp thời thực hiện các thủ tục hưởng chính sách hỗ trợ. Bên cạnh đó, từ ngày 22/07/2021, Cổng Thông tin điện tử Chính phủ đã công bố và vận hành đường dây nóng trực tuyến hỗ trợ người dân gặp khó khăn bởi đại dịch COVID-19 theo Nghị quyết 68 và Quyết định 23. Doanh nghiệp, người dân có vướng mắc cấp thiết và các vấn đề phát sinh trong quá trình tiếp cận và thụ hưởng chính sách hỗ trợ có thể gửi phản ánh, kiến nghị đến Cổng Thông tin điện tử Chính phủ qua các hình thức: (i) Gửi email tới địa chỉ: thongtinchinhpheu@chinhpheu.vn, (ii) Nhắn qua mục Email của fanpage Thông tin Chính phủ trên Facebook tại địa chỉ: <https://www.facebook.com/thongtinchinhpheu>, hoặc (iii) Điền và gửi thông tin theo mẫu tại trang <https://hotro.chinhpheu.vn/> để được hỗ trợ giải đáp, hướng dẫn.

